

Minister Finansów i Gospodarki

Znak pisma: DM-II.054.5.2026
Warszawa, 28 maja 2026 r.

Pan
Włodzimierz Czarzasty
Marszałek Sejmu RP

Dotyczy: odpowiedzi na interpelację Posła Patryka Jaskulskiego nr 16951 w sprawie dostępu organizacji pozarządowych do środków z Funduszu Doptat

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Posła Patryka Jaskulskiego przedstawiam następujące wyjaśnienia.

Ad 1.

Na wstępie należy podkreślić, że jednym z głównych zadań ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa jest tworzenie rozwiązań umożliwiających zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych przez indywidualne gospodarstwa domowe. Kluczową rolę w tym zakresie odgrywa współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego, szczególnie z gminami, którym na mocy ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym powierzono realizowanie obowiązku zaspokajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców. Gmina jest zobowiązana do prowadzenia polityki sprzyjającej zaspokojeniu potrzeb mieszkaniowych obywateli, co obejmuje tworzenie warunków do uzyskania mieszkań, w tym poprzez realizację programów mieszkaniowych i wspieranie rozwoju budownictwa komunalnego.

Program budownictwa społecznego i komunalnego¹ stanowi zatem wsparcie realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego² zadań z zakresu pomocy społecznej w formie mieszkań treningowych lub wspomaganych.

Możliwość prowadzenia mieszkań treningowych i wspomaganych przez podmioty spoza systemu administracji publicznej, poskutkowało umożliwieniem³ ubiegania się o uzyskanie bezzwrotnego finansowego wsparcia przez organizacje pozarządowe, o których mowa w art. 3 ust. 2 oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁴ - na utworzenie (modernizację) lokali mieszkalnych mających służyć wykonywaniu zadań z zakresu pomocy społecznej.

¹ Program realizowany na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2006 r. o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych (Dz.U. z 2026 r. poz. 511) dalej: ustawa o finansowym wsparciu.

² Zgodnie z art. 6 ustawy o finansowym wsparciu uprawnionymi do ubiegania się o finansowe wsparcie są: gmina, związek międzygminny, jednoosobowa spółka gminna, powiat, organizacja pozarządowa, podmiot działalności pożytku publicznego.

³ Zmiana ustawy o finansowym wsparciu dokonana mocą ustawy z dnia 10 grudnia 2020 r. o zmianie niektórych ustaw wspierających rozwój mieszkalnictwa (Dz.U. z 2021 r. poz. 11).

⁴ Dz.U. z 2025 r. poz. 1338

Odpowiadając na pytanie wyjaśniam, że z uwagi na cel ustawy o finansowym wsparciu, jakim jest m.in. tworzenie (i modernizacja) mieszkań treningowych i wspomaganych mające na celu wsparcie systemu pomocy społecznej, bezzwrotne finansowe wsparcie udzielane ze środków budżetu państwa kierowane jest do osób objętych procedurą udzielania wsparcia określoną w ustawie o pomocy społecznej⁵.

Zgodnie z art. 53 ust. 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, mieszkania treningowe i wspomagane mogą być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pozarządową, o której mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, oraz podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 tej ustawy, prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej, pieczy zastępczej lub integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym - na zasadach określonych w art. 25 ustawy o pomocy społecznej.

Art. 25 ww. ustawy określa zasady zlecenia realizacji zadania publicznego z zakresu pomocy społecznej, tj. tryb zlecenia prowadzenia mieszkania. Tym samym należy rozumieć, iż w ramach pomocy społecznej osoby kierowane są tylko do mieszkań prowadzonych przez ww. podmioty na zlecenie jednostki samorządu terytorialnego.

Mieszkania treningowe i wspomagane nie są odrębną jednostką organizacyjną pomocy społecznej, bowiem stanowią jedną z form pomocy społecznej (jedno ze świadczeń niepieniężnych określone w art. 36 pkt 2 lit. n ustawy o pomocy społecznej) przygotowującą, przy wsparciu specjalistów, osoby w nich przebywające do prowadzenia niezależnego życia, lub wspierającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu.

Podstawą przyznania tego typu świadczenia jest decyzja, wydawana po dokonaniu ustaleń między podmiotem kierującym do tej formy wsparcia, podmiotem prowadzącym mieszkanie treningowe lub wspomagane oraz osobą ubiegającą się o pobyt w tym mieszkaniu lub jej przedstawicielem ustawowym (art. 53 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej).

Ad 2. i 3.

Stanowisko MRiT dotyczy możliwości ubiegania się o bezzwrotne finansowe wsparcie na realizację przedsięwzięcia, o którym mowa w art. 6 ustawy o finansowym wsparciu. Zgodnie z wyjaśnieniami zawartymi w Ad 1, o możliwości ubiegania się o bezzwrotne finansowe wsparcie decyduje warunek realizacji zadań zgodnie z systemem pomocy społecznej. Zadania te realizowane są przez podmioty administracji publicznej lub na ich zlecenie.

Ustawa o finansowym wsparciu nie ogranicza możliwości ubiegania się o wsparcie udzielane z Funduszu Dopłat organizacjom pozarządowym i podmiotom, o których mowa w wystąpieniu. Możliwość udzielenia wsparcia uzależniona jest jedynie od zakresu realizacji zadań przez ww. jednostki. Nie zachodzi zatem sytuacja, w której jakkolwiek podmiot uprawniony do ubiegania się o finansowe wsparcie, jest wykluczony z możliwości otrzymania środków z Funduszu Dopłat. Jeżeli np. w ramach tej samej placówki ww. jednostka udostępnia lub planuje udostępniać mieszkania treningowe lub wspomagane realizując zadania, zgodnie z art. 25 ustawy o pomocy społecznej, może otrzymać wsparcie na ich tworzenie lub modernizację. Jeżeli natomiast udostępnia je na podstawie umowy cywilnoprawnej, zawartej z osobą korzystającą z pobytu w takim mieszkaniu, wówczas

⁵ Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2026 r. poz. 639), dalej: ustawa o pomocy społecznej.

świadczenie usług społecznych odbywa się poza systemem wsparcia określonym w ustawie o pomocy społecznej (art. 53 ust. 15 ustawy o pomocy społecznej). W takiej sytuacji nie ma możliwości ubiegania się o wsparcie z Funduszu Doptat.

Ad 4.

Odnosząc się do kwestii zmian legislacyjnych lub interpretacyjnych w poruszonym w interpelacji zakresie informuję, że MRiT proceduje obecnie projekt ustawy o zmianie ustawy o finansowym wsparciu niektórych przedsięwzięć mieszkaniowych oraz niektórych innych ustaw (nr w wykazie prac legislacyjnych UD 360), w którym przewiduje się wprowadzenie kryteriów, które powinny spełnić organizacje pozarządowe oraz podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, by ubiegać się o bezzwrotne granty z Funduszu Doptat - takich, jak określony staż w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej.

Proponowane rozwiązanie ma zapewnić prawidłowość realizacji przedsięwzięcia, o którym mowa w art. 6 ustawy o finansowym wsparciu i zagwarantować prawidłowe wykorzystanie środków publicznych. Projekt ustawy dostępny jest na stronie Rządowego Centrum Legislacji, w zakładce „Rządowy proces legislacyjny” pod adresem: <https://legislacja.gov.pl/projekt/12408151>.

Ad 5.

Zgodnie z informacją zawartą w odpowiedzi na pytanie 1, we właściwości ministra właściwego do spraw budownictwa, planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz mieszkalnictwa pozostaje rządowy program budownictwa społecznego i komunalnego, przeznaczony także do wsparcia mieszkalnictwa wspomagane.

W latach 2022–2024 w ramach programu BSK złożono łącznie 1 881 wniosków o wsparcie na łączną kwotę ok. 8 083 981 tys. zł. Organizacje pozarządowe złożyły 24 wnioski, co odpowiada ok. 1,3% wszystkich wniosków na łączną kwotę ok. 137 002 tys. zł, tj. ok. 1,7% łącznej kwoty wnioskowanego wsparcia. Liczba wniosków składanych przez organizacje pozarządowe pozostaje zatem niewielka.

W poszczególnych latach udział organizacji pozarządowych w liczbie wniosków wynosił odpowiednio:

- 2022 r. – 7 z 500 wniosków (ok. 1,4%),
- 2023 r. – 9 z 737 wniosków (ok. 1,2%),
- 2024 r. – 8 z 644 wniosków (ok. 1,2%).

Udział organizacji pozarządowych we wnioskowanej kwocie wsparcia kształtował się na poziomie:

- 2022 r. – ok. 1,4% (26 371,55 tys. zł),
- 2023 r. – ok. 1,4% (40 365,92 tys. zł),
- 2024 r. – ok. 2,1% (70 264,15 tys. zł).

Podkreślenia przy tym wymaga, że za rozwój systemu wsparcia osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz usunięcie barier w dostępie do mieszkań wspomaganych odpowiada minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego. Obecnie przez tego ministra procedowany jest projekt ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw, mający na celu wdrożenie zmian ukierunkowanych na zwiększenie dostępności i jakości usług społecznych, poprawę efektywności działań pomocowych oraz zapewnienie skuteczniejszych i lepiej skoordynowanych form wsparcia

dla osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Zmiany te obejmą także mieszkalnictwo wspomagane i treningowe. Oznacza to, że w funkcjonowaniu tego systemu zidentyfikowano bariery uniemożliwiające rozwój tego rodzaju usług, a także stwierdzono potrzebę podjęcia kompleksowych działań naprawczych.

Biorąc pod uwagę powyższe należy zwrócić uwagę, że finansowanie mieszkalnictwa wspomagane ze środków Funduszu Dopłat jest instrumentem podążającym za systemowymi rozwiązaniami, a nie warunkującym jego rozwój sam w sobie.

Projekt ustawy o zmianie ustawy pomocy społecznej oraz niektórych innych ustaw (UD315) jest dostępny pod adresem:

<https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12408603/katalog/13194462#13194462>

Z upoważnienia, z wyrazami szacunku

Tomasz Lewandowski

Podsekretarz Stanu

/ kwalifikowany podpis elektroniczny /

w Ministerstwie Rozwoju i Technologii